

# Schaktövervakning intill två gravfält i Runstens socken

Arkeologisk undersökning i form  
av schaktningsövervakning 2023

RAÄ L1956:2551, L1956:2205, Lopperstadstälken 1:1 & 1:7 och Åkerby 6:2,  
Runstens socken, Borgholms kommun, Öland

Cecilia Ring

Arkeologisk rapport 2023:19



MUSEIARKEOLOGI SYDOST  
– en del av Kalmar läns museum





# Schaktövervakning intill två gravfält i Runstens socken

**Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning 2023**

RAÄ L1956:2551, L1956:2205, Lopperstadstäkten 1:1 & 1:7 och Åkerby 6:2,  
Runstens socken, Borgholms kommun, Öland

**Författare**  
**Copyright**  
**Redaktion**  
**Kartor**

Cecilia Ring  
Kalmar läns museum 2023  
Anna-Karin Karlsson, Stefan Siverud  
Publicerade i enlighet med tillstånd  
507–98-2848 från Lantmäteriverket  
Kalmar läns museum  
1400–352X

**Förlag**  
**ISSN**

# Abstract

*Keywords: Öland, Runsten parish, graves*

As E.ON Energidistribution AB has been replacing airborne electricity lines with underground wires, Museum Archaeology Southeast/Kalmar County Museum has conducted an archaeological investigation within several properties, Lopperstadstakten 1:1&1:7 and Åkerby 6:2, in Runsten parish on Öland. Excavation monitoring was decided by the County Administrative Board of Kalmar County as large parts of the lines were

to be dug down through or in direct connection to ancient gravefields. During the investigation, several graves were found in the southern area that had been disturbed/destroyed by previous work in the area.

At the northern burial ground, no graves were found, but a layer and five contexts were documented.

# Innehåll

|                                             |    |
|---------------------------------------------|----|
| Sammanfattning .....                        | 7  |
| Inledning .....                             | 9  |
| Topografi och fornlämningsmiljö .....       | 10 |
| Syfte och frågeställningar .....            | 13 |
| Metod och genomförande .....                | 14 |
| Resultat .....                              | 16 |
| Tolkning & Åtgärdsförslag .....             | 23 |
| Utvärdering .....                           | 24 |
| Referenser .....                            | 25 |
| Tekniska och administrativa uppgifter ..... | 26 |
| Bilagor .....                               | 27 |





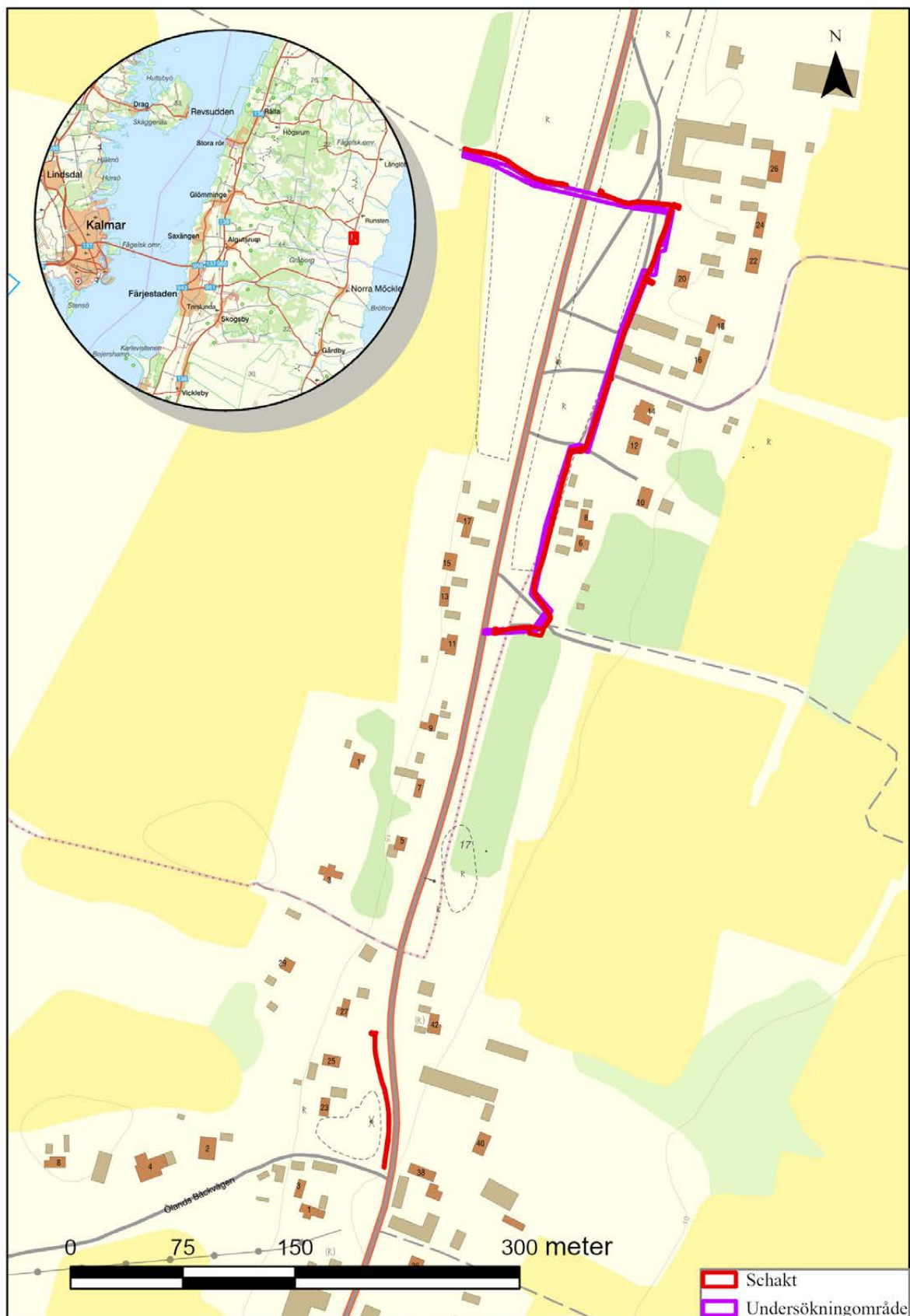
Karta över Kalmar län med platsen markerad.

# Sammanfattning

Med anledning av att E.ON Energidistribution AB planerade att förstärka och bygga om elnätet för att minska avbrottskänsligheten och öka leveranssäkerheten genomförde Museiarkeologi sydost/Kalmar läns museum, på uppdrag av Länsstyrelsen i Kalmar, en arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning på två olika platser i Runstens socken på Öland. De två platserna omfattade ytor på fastigheterna Lopperstadstäkten 1:1, Lopperstadstäkten 1:7 och Åkerby 6:2. Undersökningen kom att genomföras under 5 dagar i mars 2023. Båda områdena berörde ytor intill eller genom registrerade gravfält.

Vid det södra gravfältet påträffades mänskliga kvarlevor vid flera platser vilket tyder på att gravfältet ursprungligen haft en vidare utsträckning åt öster och att det skadats av tidigare schaktningar i områdets antagligen vid anläggandet av vägen samt i samband med grustäkt.

Vid det norra gravfältet påträffades inga gravar men ett lager samt tre anläggningar, två nedgravningar och ett stolphål, dokumenterades.



Figur 1. Översikt över de två undersökningsplatserna.



# Inledning

Då ELB Kraft AB hade för avsikt att förstärka och bygga om elnätet genom att ersätta luftburna elledningar med nergrävda ledningar genomförde Museiarkeologi sydost/Kalmar läns museum en arkeologisk undersökning genom schaktningsövervakning under ett par dagar i mars 2023. Undersökningen gjordes på två separata platser,

söder om och genom Lopperstad, i Runstens socken på Öland (fig. 1). Att undersökningen skulle genomföras beslutades av Länsstyrelsen i Kalmar län då stora delar av ledningarna skulle grävas ned intill, eller i direkt anslutning till, registrerade gravfält.

# Topografi och fornlämningsmiljö

Landskapet i Runstens socken karakteriseras av öppen åkermark och mindre lövskogar. I väster breder Mittlandsskogen ut sig med sina ädellövträd som hassel, ek och avenbok. I socknen finns även flera kärr och mossar såsom Dyestads mosse, som ligger i den nordvästra delen av socknen. Landskapsbilden domineras av ansylusvallen som löper igenom socknen i nord-sydlig riktning och delar den västra kuperade delen av socknen från den flacka kustslätten (Rasch 1991). Runsten socken är rik på fornlämningar från flera av de förhistoriska perioderna. Förutom gravfält med gravar från yngre bronsålder till vikingatid karakteriseras socknen av flera områden med husgrunder, hägnadssystem och stensträngar från både förhistorisk och historisk tid. I Bjärby by finns en runsten uppställd öster omlandsvägen. Texten på stenen lyder *”Härfrid och Vidibjörn läto resa sten efter Fastulf, sin fader, Siglaug lät resa efter sin make”* (Rasch, 1991).

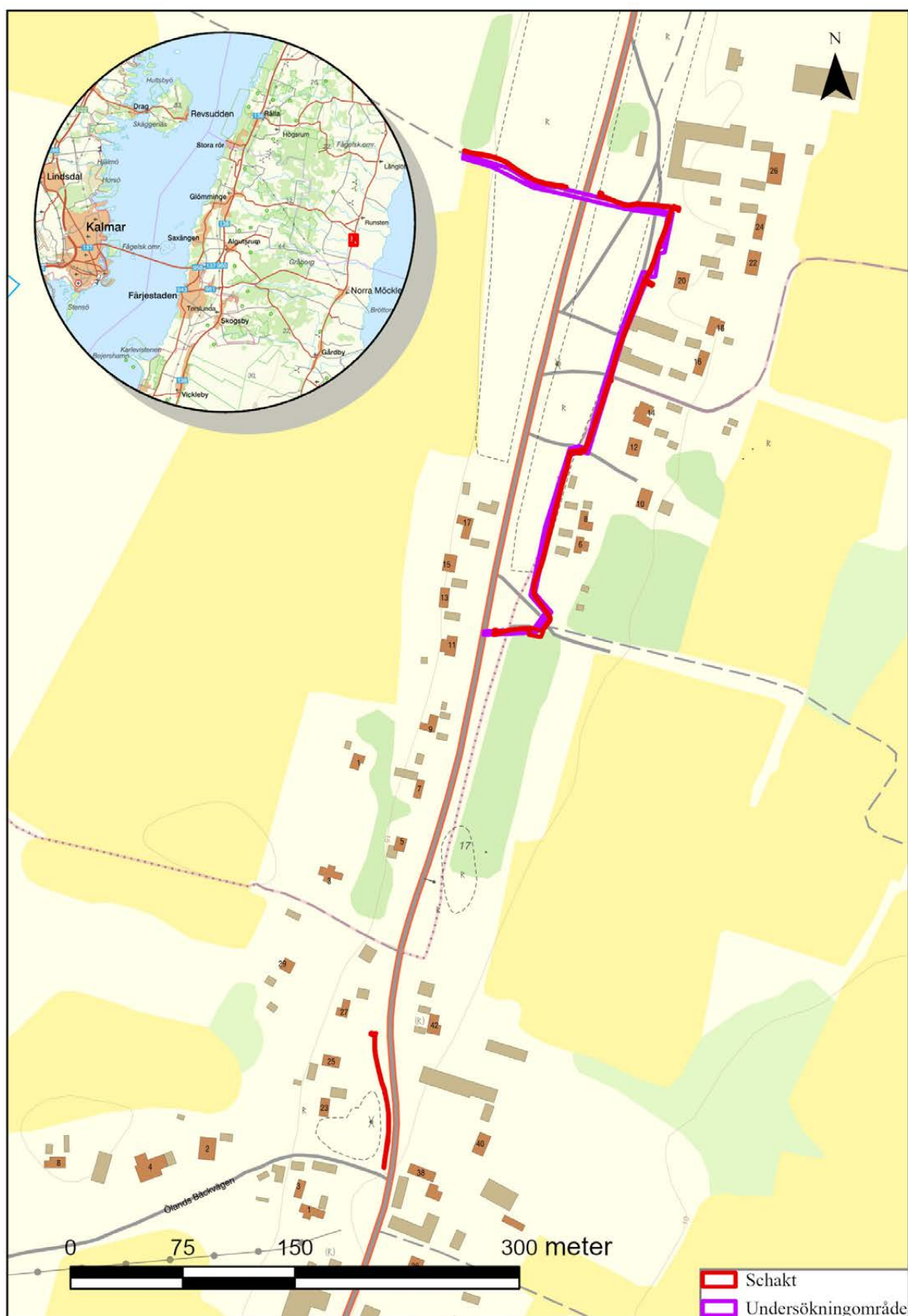
Det finns en förhållandevis god bild av de synliga fasta fornlämningarna i området runt om Runsten, Fig. 2. Kunskapen om de kända fornlämningarna har inhämtats under de olika inventeringsprojekt som genomförts, däribland Ölandsprojektet vars syfte var att kartlägga stenåldersboplatser. Men även projektet Ölands järnåldersgravfält där en samanställning av gravar och gravfält gjordes. Merparten av alla lämningar i Runstens socken, liksom i många andra öländska socknar dateras till järnålder. Fynd från sten och bronsålder är till största delen kända genom lösfynd (Johansson, 1988). I Statens historiska museers samlingar finns det ett antal fynd från socknen och då rör det sig främst om lösfynd från fynd från gravar till största delen daterade

till järnålder. Ett av de större lösfynden från socknen är dock från järnåldern och påträffades i anslutning till tidigare nämnda Dyestads mosse. I en bäckfåra intill mossen hittade en privatperson på 1980-talet 14 spjutspetsar, 4 eller 5 enegade svärd, samt två pilspetsar, ett beslag troligen till en svärdsskida och ett ringformat beslag, allt av järn (Papmehl- Dufay 2018). Dessa lämnades senare in till Kalmar läns museum (KLM 46 243). Ett 10-tal underökningar av gravar har genomförts i socknen. Flertalet av dem har undersökts som efterundersökningar då gravarna påträffats vid grustäkter (Rasch 1991).

Inom det södra området var ett gravfält registrerat L1956:2205, i Fornsök beskrivet som ett gravfält bestående av 6 fornlämningar. Dessa utgörs en hög, en stensättning samt 4 resta stenar. Gravfältet har ursprungligen varit större då det finns uppgifter om att Manne Hofrén 1955 undersökt två hällkistor inom området. Det finns även uppgifter om att det i högen 1935 undersöktes en hällkista i samband med att man schaktat ner delar av högen. Hällkistan skall ha legat ca 1,5 meter under högens yta (Fornsök).

Ytterligare arkeologiska undersökningar ska ha genomförts ca 60 meter söder om gravfältet av UV's Ölandskontor 1979. Då undersöktes både boplatslämningar, i form av stolphål och nedgrävningar och en grav L1956:1831. Skelettet skall ha varit placerat på rygg i graven i nord-sydlig riktning (Rasch 1991).

I det norra området kom schaktningen att göras igenom och i anslutning till det så kallade Lopperstadsgravfältet, L1956:2551. Gravfältet är



Figur 2. Fornlämningar i närområdet till undersökningsytorna.

ca 480x115 m stort i NNÖ-SSV-riktning, (konstruerade gränser enl Fornreg) och består av ca 63 fornlämningar. Dessa utgörs av 6 högar eller närmast högliknande stensättningar, 15 runda stensättningar, 5 rektangulära stensättningar av resta stenar 3 triangulära stensättningar av resta stenar och 29 resta stenar. Vid en schaktningskontroll 1977 påträffades fyra gravar som undersöktes. I samband med undersökningen tillvaratogs fynd så som en kniv, remsölja, tånge,

nit och en malsten. Vid samma tillfälle påträffades sex härdar inom och utmed gravfältet. Inga dateringar av vare sig gravar eller härdar gjordes vid undersökningen (Fornsök). I gravfältets närhet undersökte Erik Bellander först en hällkista med ett skelett utsträckt i ryggläge där huvudet vilade på en kalkstensflisa år 1932. Året därpå fick han åter åka till Lopperstad och undersöka tre nyupptäckta brandgravar. Gravarna daterades till järnålder (Rasch 1991).

# Syfte och frågeställningar

Syftet med schaktningsövervakningen var enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag att med ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera berörda lämningar och kulturlager.

Syftet med undersökningen var att i första hand förhindra att fornlämning skadades vid schakt-

ningen. Humanosteologiskt material skulle om möjligt, lämnas orört på plats. Påträffas gravar som inte kan undvikas vid ledningsgrävningen skulle konstruktion, gravskick m m dokumenteras med ett vetenskapligt arbetssätt och eventuella föremål och osteologiskt material omhändertas.



# Metod och genomförande

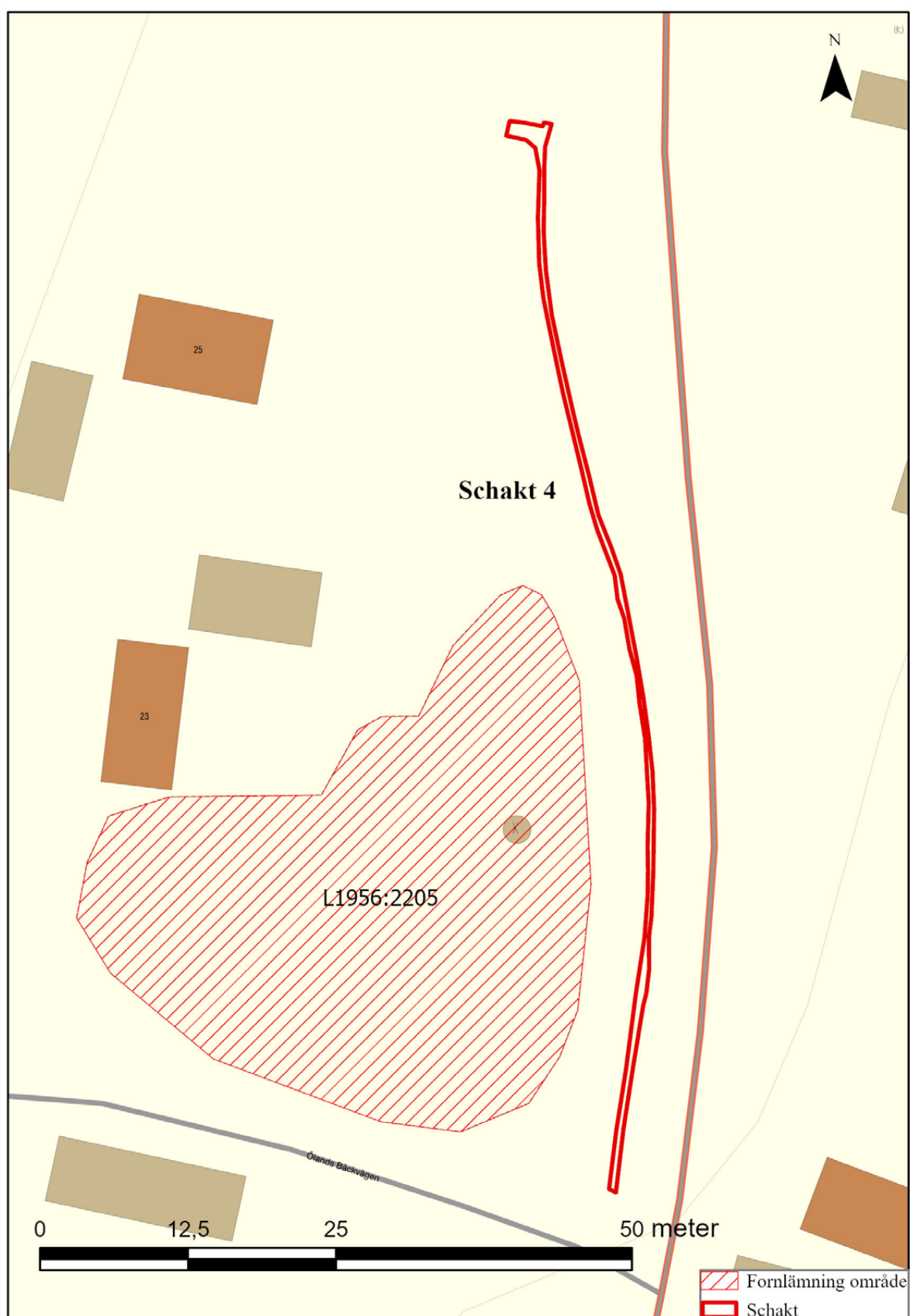
Schaktningsövervakningen utfördes i samband med att en elkabel skulle grävas ner samt att det skulle schaktas för elcentraler. Arbetet genomfördes under perioden den 20–30 mars 2023 och utfördes av Museiarkeologi sydost/Kalmar läns museum. Vid första besöket på plats skedde ett missförstånd vad det gällde placeringen av en elstation i förhållande till de registrerade fornlämningarna och ingen schaktning gjordes vid detta tillfälle. Följande schaktning utfördes löpande och en arkeolog var närvarande i fält för att observera kabelnedgrävningen inom det de av Länsstyrelsen utpekade sträckorna. Sammanlagt pågick schaktningsövervakning under 5 arbetsdagar. Schaktningssträckor mättes in med RTK-GPS och dokumenterades på surfplatta i dokumentationssystemet IDA. Enligt undersökningsplanen skulle eventuella arkeologiska lämningar undersökas och dokumenteras. Anläggningar som förväntades var gravar då de bägge ledningssträckningarna gick genom eller precis intill kända gravfält. De schaktsträckor som övervakades fotograferades och lagerföljden beskrevs. De schakt som grävdes var mellan 0,4–2 m breda och 0,4–0,7 m djupa. Den sammanlagda sträckan som schaktövervakades var ca 520 meter. Schakten kom att göras i olika etapper och fick därför olika nummer, 4–14.

Vid schaktning i det södra området påträffades bland annat delar av ett skelett som bedömdes ligga i ursprungligt läge. Diskussioner fördes då om det var möjligt att flytta schaktet något öster ut närmare den befintliga vägen för att det som var kvar av begravningen skulle kunna ligga orört. Entreprenören var osäker på om detta skulle vara möjligt med tanke på Trafikverkets regler.

Kontakt togs med Länsstyrelsen i Kalmar som kontaktade Eon. AB för att föreslå att schaktet skulle flyttas något åt öster för att kunna komma förbi och låta begravningen ligga kvar på plats. Eon fick i sin tur kontakta Trafikverket som var tvungna att ge sitt medgivande till att ledningen placerades närmare vägen än vad som var planerat. Efter ett tag återkom Trafikverket och gav tillåtelse till en liten flyttning åt öster. Detta innebar att begravningen kunde ligga kvar på platsen. Resterna av graven dokumenterades med fotografi. Innan skelettet täcktes över placerades fornlämningsband ovanpå benen. Detta för att vid eventuell schaktning i framtiden så ska banden upptäckas innan schaktningen skadar begravningen.



Figur 3. Översikt över det södra området.



Figur 4. Schaktöversikt i det södra området.



# Resultat

Intill fornlämning L1956:2205, gravfältet i söder grävdes ett schakt, schakt 4, mellan vägdiket och gravfältet (fig. 4).

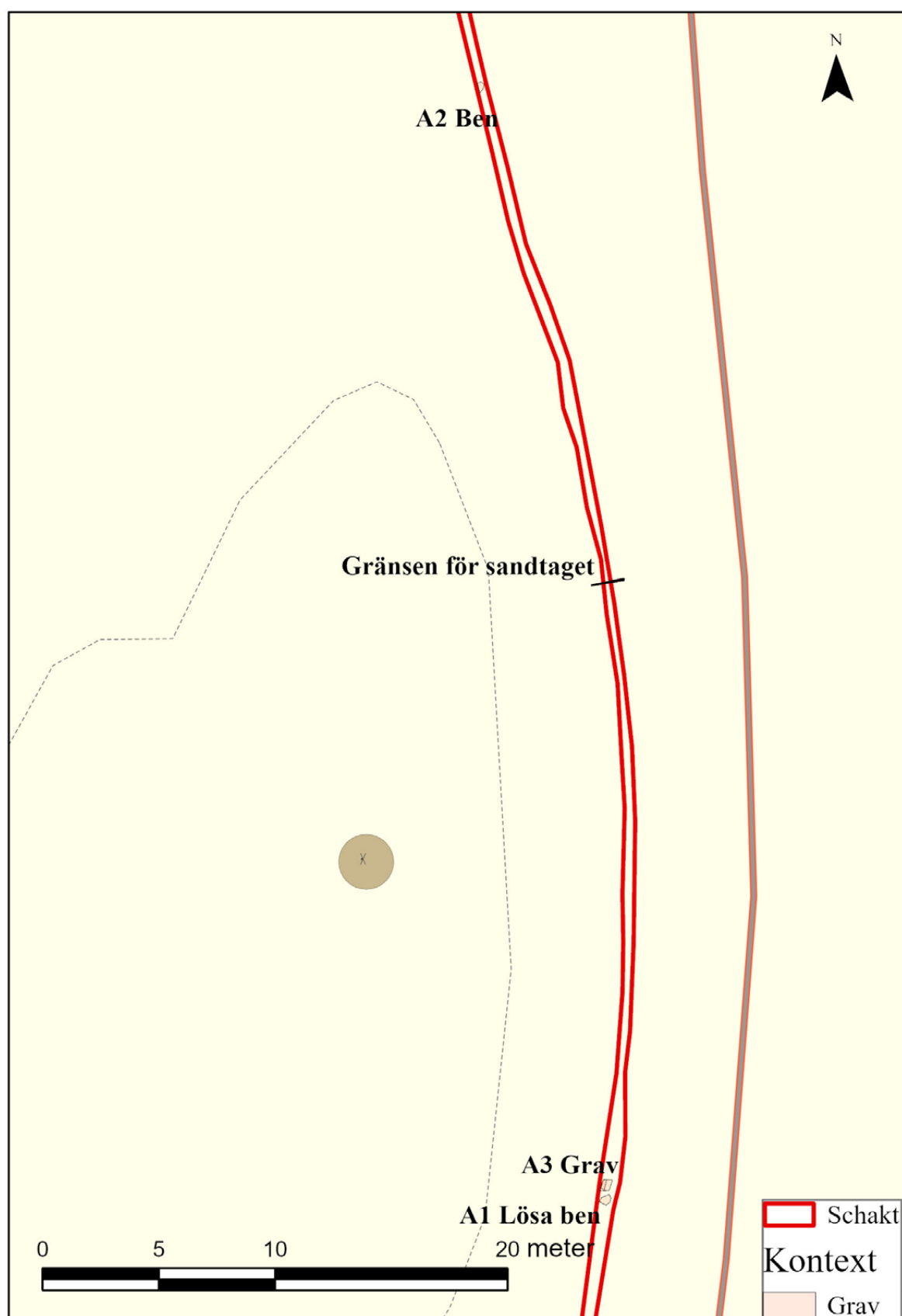
Vid schaktningen påträffades några lösa ben av människa i redan omgrävda massor. Strax norr om dessa påträffades ytterligare ben som bedömdes ligga in situ (fig. 5). Begravningen var dock skadad av tidigare schaktning, men det bedömdes att det vore bättre att de delar som fanns kvar kunde bevaras på plats. Det som var framrensat av begravningen dokumenterades genom inmätning och fotografering. Därefter lades ett fornlämningsband över benen innan de täcktes över med sand (fig. 6). Detta för att



Figur 6. Fornlämningsband lades över benen innan de täcktes med sand.



Figur 5. Delar av begravningen bedömdes ligga kvar i ursprungligt läge.



Figur 7. Gravens och de påträffade benens placering i schaktet samt gränsen för tidigare täkt.



vid eventuell senare schaktning skall upptäcka begravningen utan att skada den ytterligare. De först påträffade, lösa benen kom att återdeponerades i anslutning till begravningen. Den norra delen av gravfältet har tidigare utnyttjats som grustäkt. På ett ställe i botten av schaktet iaktogs mänskliga kvarlevor. Dessa markerades med fornlämningsband och fick sedan ligga kvar under ledningen.

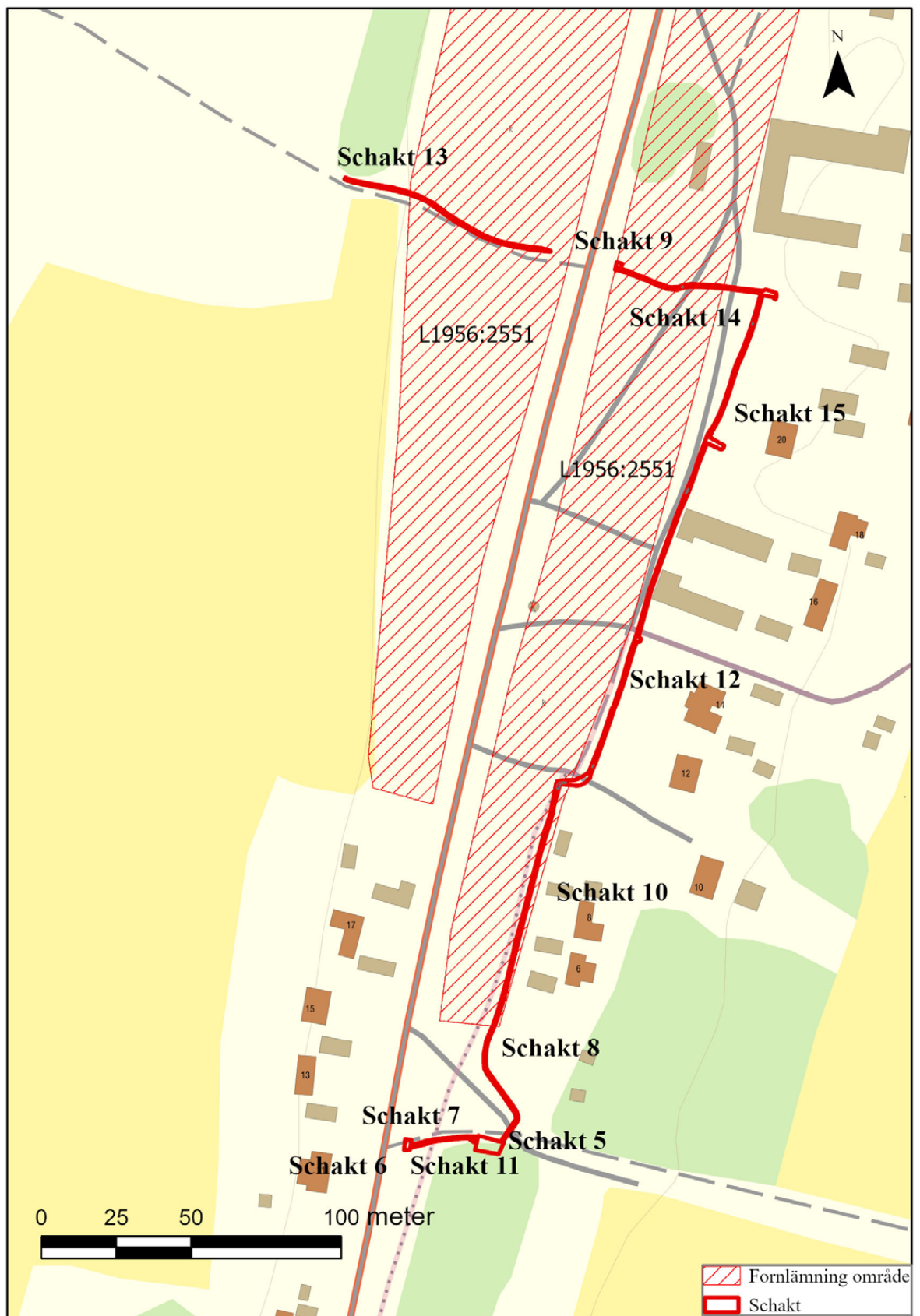
I schaktet fanns en tydlig gräns som synliggjorde vilken utbredning den tidigare sand/grustäkten haft (fig. 7). Det gick att se var massorna var omgrävda respektive var den natliga marken var bevarad (fig. 8). I botten på schaktet i den del som används som täkt iaktogs ytterligare ben, A2. Dessa lämnades och liksom de vid graven (A3) så markerades de med fornlämningsband inför eventuella framtida schaktningar.

I den norra området grävdes schakt 5–8, 10–12 samt 15 på den östra sidan om landsvägen (fig. 9). Det grävdes till största delen öster om det där befintliga gravfältet L1956:2551. I den norra delen av gravfältet vek ledningsschaktet av åt väster genom gravfältet. I öst-västlig riktning grävdes schakt 9 och 13–14. På hela sträckan påträffades 3 anläggningar och ett kulturlager.

I det norra området påträffades ett sotigt lager (A5) i schakt 10 och 12. Det påträffades på 0,6 m djup och var skuret i väster av ett äldre ledningsschakt. I lagret påträffades en skärva odaterat yngre rödgods med grön glasyr, den tillvaratogs ej. Strax norr om A5 i schakt 12 dokumenterades en nedgrävning A6. Nedgrävningen var en 0,5 m djup och 1,15 meter lång. Det var endast den östra delen av anläggningen som var synlig, den fortsatte mot väster utanför schaktet. Mot botten var ett antal stenar, upp emot 0,38 m stora (fig. 10).

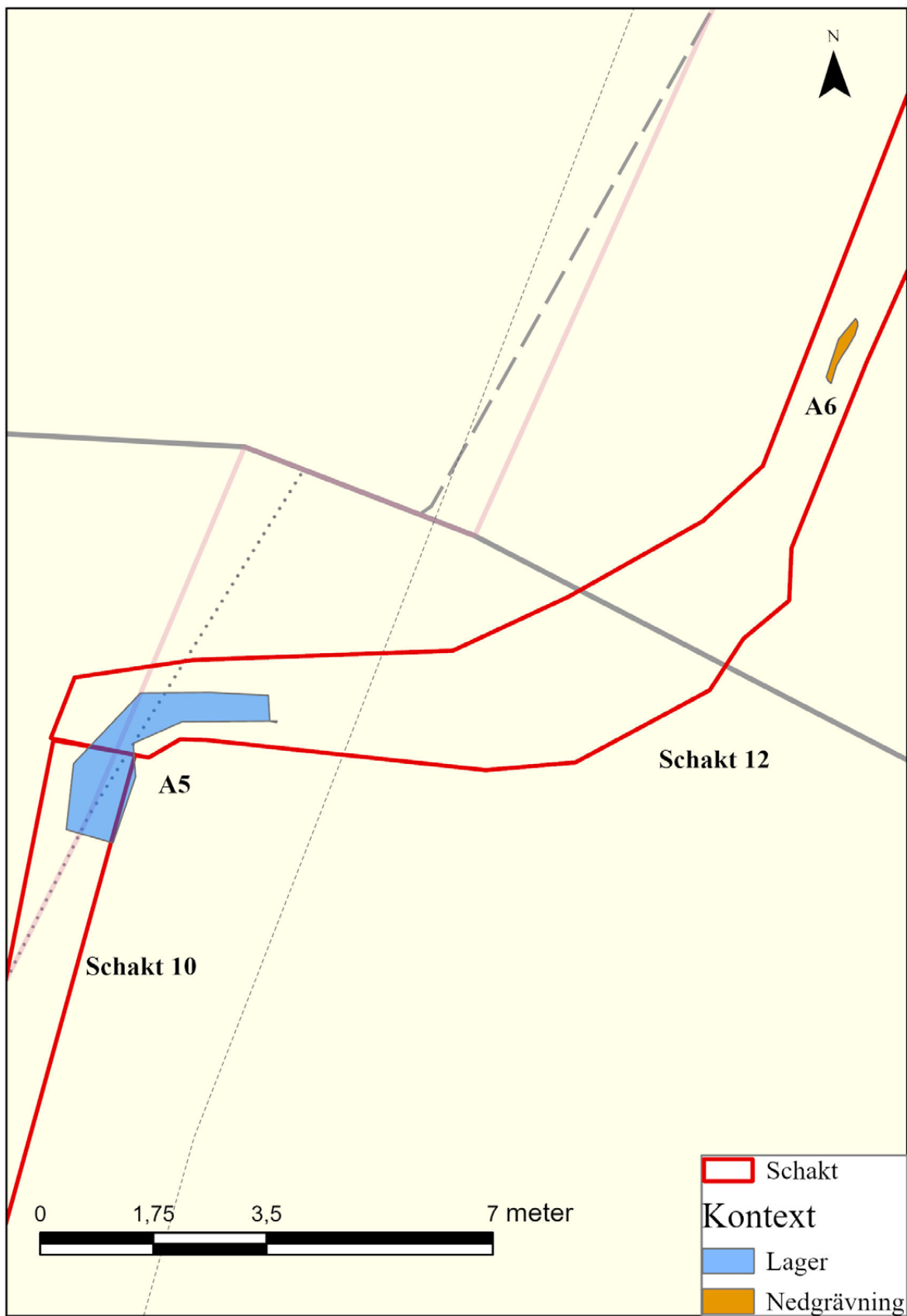


Figur 8. Foto på skillnaden var täkten varit och orörd mark.

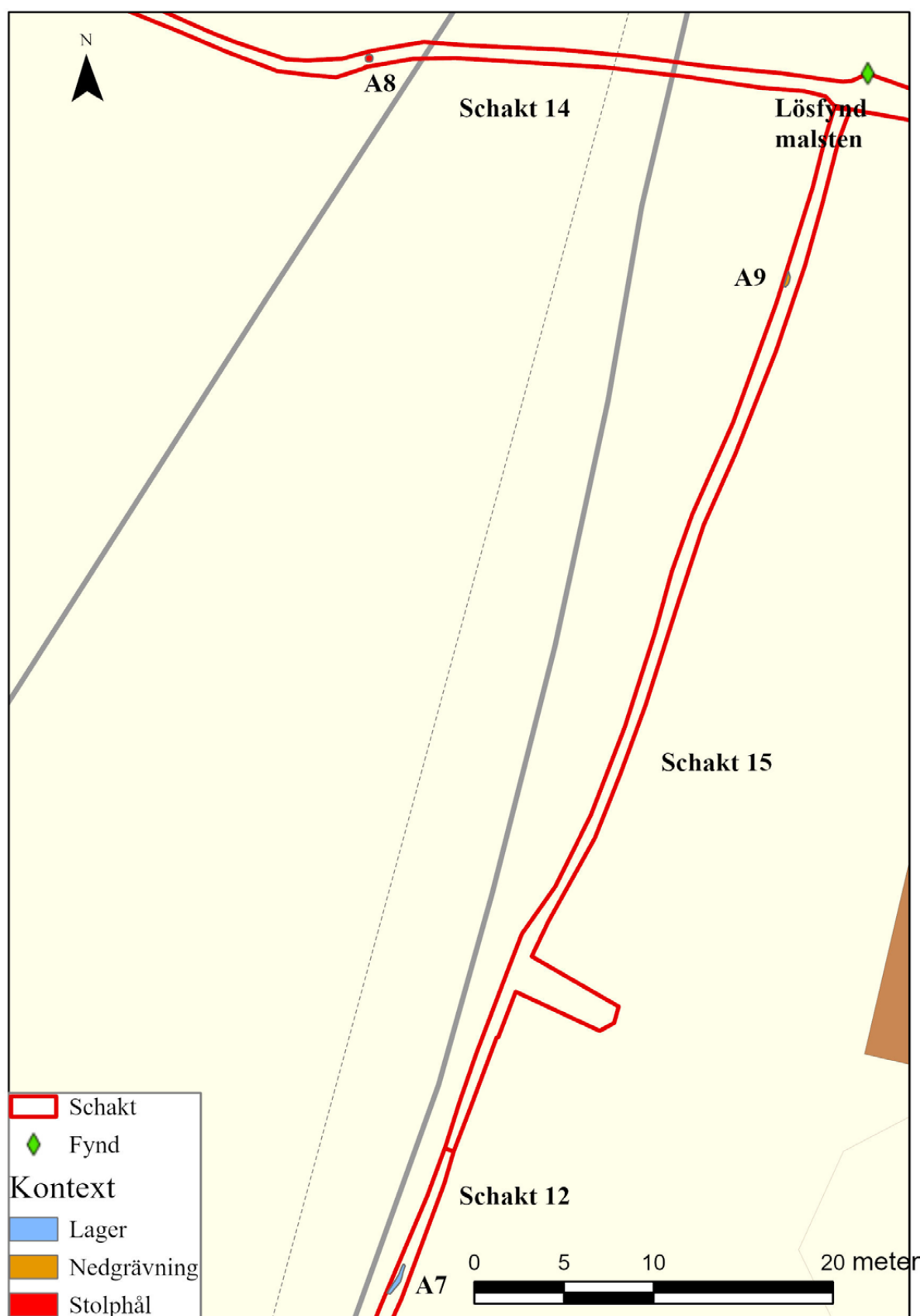


Figur 9. Sträckan grävdes i olika etapper och schakten fick olika nummer.





Figur 10. Översikt över dokumenterade kontexter i schakt 10 och 12.



Figur 11. Översikt över anläggningarna påträffade i den norra delen.



Figur 12. Foto på underliggaren.

I den norra delen av området påträffades tre spridda anläggningar, fig. 11. Ett lager A7 återfanns i schakt 12. Det var ett 0,6 m djup sotigt lager. Skuren i väster av äldre ledningsschakt. I schakt 15, i dess norra del var en nedgrävning (A9) som påträffades ungefär 0,15 m under dagens markyta (fig. 11). I profilen mot botten av anläggningen, var ett ben. Det gick dock inte att avgöra om de var human- eller djurben. De fick ligga ostört kvar på platsen.

Ett ensamt stolphål (A8) 0,3 m i diameter och 0,3 m djupt påträffades i det öst-västliga schakt 14.

I schakt 14 påträffades även en underliggare i kalksten 0,54x0,46, 0,17 m tjock. Gropen var 0,23x0,17 och 0,1 m djup, fig. 12. Den lämnades kvar i schaktet.

# Tolkning & Åtgärdsförslag

Vad det gäller det södra gravfältet L1956:2205 så har det sannolikt varit ett sammanhängande gravfält med L1956:1831 och kanske även med stensättning L1956:1545. Gravarna och gravfältet ligger som ett band längs den landsvägen. Gravfälten är bägge störda av senare tids verksamheter så som grustäkt. Schaktövervakningen visade på att trots att mycket är omgrävt och bortschaktat i området så finns det delar av begravingar kvar inom ytan. Detta visar på vikten av övervakning även på ställen som till synes är förstörd framför allt ifrån tidigare år. Då ytterligare kunskap om forn lämningarna kan komma fram ur dessa mycket smala och begränsade schakt.

De spridda anläggningarna i den norra delen påträffades alla utanför gravfältets avgränsning och visar på att det förekommit aktiviteter

i gravfältets närhet. Dock kan de olika kontexterna komma från olika tider och det är svårt att dra några större slutsatser med den begränsade mängd anläggningar och anläggningarnas spridda placering i schakten. Benen som påträffades i den ena nedgrävningen beslutades att lämnas kvar och det går därför inte att säga om de var humana eller inte.

Kalmar läns museum/Museiarkeologi sydost anser att inga ytterligare antikvariska åtgärder krävs inför nedläggandet av kabel samt uppförande av elcentraler inom de nu schaktningsövervakade sträckorna. Skulle ytterligare schaktning bli aktuellt i området kan dock ytterligare antikvariska insatser vara nödvändiga. Länsstyrelsen i Kalmar län beslutar om ytterligare insatser.



# Utvärdering

De påträffade begravningarna, intill gravfältet i söder, i samband med schaktningsarbetet visar på vikten av övervakningar intill kända fornlämningar även vid smala schaktarbeten. Gravfälten har många gånger större utbredning än vad som

är synligt ovan mark. Att det fortfarande fanns bevarade om än skadade begravningar visar också på att tidigare grävarbeten inte alltid förstört så mycket som man kan först kan få intryck av.

# Referenser

Papmehl-Dufay, L. *Offermossen i Dyestad och bronslurarna i Långlöt. Redovisning av 7:2-medel för metalledetektering och rapportering av arkeologiska fynd från Öland*. Kalmar läns museum. Arkeologisk rapport 2018:1

Rasch, M. red. Beskow-Sjöberg, M & Hagberg, U E, 1991. *Ölands järnåldersgravfält Vol. 2 Högsrum, Glömminge, Algutsrum, Torslunda, Långlöt, Runsten, Norra Möckleby och Gårdby*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer

# Tekniska och administrativa uppgifter

|                                 |                                                                                                   |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Länsstyrelsens dnr:</b>      | 431–5980-2022                                                                                     |
| <b>Kalmar läns museums dnr:</b> | 33–369-2022                                                                                       |
| <b>Projektnummer KLM:</b>       | A2306                                                                                             |
| <b>Uppdragsgivare:</b>          | ELB KRAFT AB, patrik.andersson@elbkraft.se                                                        |
| <b>Landskap:</b>                | Öland                                                                                             |
| <b>Kommun:</b>                  | Borgholms kommun                                                                                  |
| <b>Socken:</b>                  | Runsten socken                                                                                    |
| <b>Fastighet:</b>               | Lopperstadstäkten 1:1, Lopperstadstäkten 1:7 och Åkerby 6:2                                       |
| <b>Fornlämningsnr:</b>          | L1956:2551, L1956:2205                                                                            |
| <b>X koordinat:</b>             | 6283134 (N)                                                                                       |
| <b>Y koordinat:</b>             | 603486 (E)                                                                                        |
| <b>Latitud:</b>                 | 56°40'51"N                                                                                        |
| <b>Longitud:</b>                | 16°41'21.1"E                                                                                      |
| <b>M ö h:</b>                   | 16 möh                                                                                            |
| <b>Fältarbetstid:</b>           | 2023–03-20–2023-03-30                                                                             |
| <b>Antal arbetsdagar:</b>       | 5 dagar                                                                                           |
| <b>Personal:</b>                | Ivonne Dutra Leivas, Cecilia Ring, Tove Traneskog                                                 |
| <b>Foto, Du-nummer:</b>         | Du427_001–027                                                                                     |
| <b>Fynd:</b>                    | Inga fynd tillvaratagna                                                                           |
| <b>Tidsålder:</b>               | Järnålder, modern tid                                                                             |
| <b>Dokumentation:</b>           | All dokumentation förvaras på KLM.                                                                |
| <b>Inmätning:</b>               | skall anges GPS. Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem SWEREF 99 TM och RH2000. |

# Bilagor

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| Bilaga 1. Fotolista digitala bilder. .... | 28 |
| Bilaga 2. Schaktbeskrivningar . . . . .   | 30 |
| Bilaga 3. Anläggningslista . . . . .      | 31 |



## Bilaga 1. Fotolista digitala bilder

### Fotolista digitala bilder

**Landskap:** Småland  
**Socken:** Runsten  
**Fastighet:** Lopperstadstäkten mfl

2023

DU 427

| Nr | Motiv                                                                                                              | Från | Datum      |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------|
| 1  | Översikt över ledningssträckan längs gravfält                                                                      | S    | 2023-03-23 |
| 2  | Lösa humanben i schaktet                                                                                           | S    | 2023-03-23 |
| 3  | Lösa humanben i schaktet                                                                                           | Ö    | 2023-03-23 |
| 4  | Delar av skadad begravning. Benen fick ligga kvar                                                                  | N    | 2023-03-23 |
| 5  | Delar av skadad begravning. Benen fick ligga kvar                                                                  | Ö    | 2023-03-23 |
| 6  | Detaljbild som visar att benen ligger i ursprungligt läge.                                                         | Ö    | 2023-03-23 |
| 7  | Detaljbild som visar att benen ligger i ursprungligt läge.                                                         | Ö    | 2023-03-23 |
| 8  | Jordlagren i gravkullen.                                                                                           | Ö    | 2023-03-23 |
| 9  | Benen täktes med fornlämningsband innan de täktes med jord.                                                        | Ö    | 2023-03-23 |
| 10 | Översikt över schaktet med begravningen täckt med band.                                                            |      | 2023-03-23 |
| 11 | Schaktets fortsättning norr ut.                                                                                    | SSO  | 2023-03-23 |
| 12 | Schaktets fortsättning ytterligare norr ut.                                                                        | SSO  | 2023-03-23 |
| 13 | Det syntes tydligt var det tidigare grustaget började. Där var massorna omrörda.                                   | Ö    | 2023-03-23 |
| 14 | Väderkvarn översikt                                                                                                | S    | 2023-03-29 |
| 15 | Arbetsområde i söder                                                                                               | V    | 2023-03-28 |
| 16 | Schakt 8                                                                                                           | S    | 2023-03-28 |
| 17 | Nedgrävning 6                                                                                                      | Ö    | 2023-03-29 |
| 18 | Översiktsbild schakt 12                                                                                            | S    | 2023-03-29 |
| 19 | Malsten, underliggare i kalksten 0,54x0,46, 0,17 m tjock med grop 0,23x0,17 och 0,1 m djup.<br>Återbördad i schakt |      | 2023-03-30 |
| 20 | Stålphål, A8                                                                                                       | S    | 2023-03-29 |
| 21 | Schakt 14                                                                                                          | V    | 2023-03-29 |
| 22 | Schakt 13 intill hög i norr                                                                                        | Ö    | 2023-03-29 |
| 23 | Ben i botten av nedgrävning A9                                                                                     | Ö    | 2023-03-29 |
| 24 | A9, nedgrävning                                                                                                    | Ö    | 2023-03-29 |
| 25 | Översikt schakt 14                                                                                                 | NV   | 2023-03-29 |
| 26 | Översikt schakt 15                                                                                                 | N    | 2023-03-29 |
| 27 | Översikt schakt 14                                                                                                 | NO   | 2023-03-29 |



Du427\_019



Du427\_020



Du427\_021



Du427\_022



Du427\_023



Du427\_024



Du427\_025



Du427\_026



Du427\_027



Du427\_001



Du427\_002



Du427\_003



Du427\_004



Du427\_005



Du427\_006



Du427\_007



Du427\_008



Du427\_009



Du427\_010



Du427\_011



Du427\_012



Du427\_013



Du427\_014



Du427\_015



Du427\_016



Du427\_017



Du427\_018

## Bilaga 2. Schaktbeskrivningar

| Schaktnym | Längd (m) | Bredd (m) | Djup (m) | Fyllningstyp | Fyllningsfärg              | Beskrivning                                                                                                                                                    |
|-----------|-----------|-----------|----------|--------------|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4         | 90        | 0,9       | 0,7      | Sand         | Begiegul                   | Schakt intill gravfält. Grästorv och matjord ca 0,2 m. Där under ren sand.                                                                                     |
| 5         | 8         | 4         | 0,4      | Sand         | Brun                       | Schakt för elstation.                                                                                                                                          |
| 6         | 3,6       | 2,15      | 1        | Sand         | Brun                       | Humöst sand ned till 0,4.                                                                                                                                      |
| 7         | 13        | 1,56      | 0,6      | Sand         | Brun                       | 0,4 sand med humus. steril mot botten.                                                                                                                         |
| 8         | 72        | 0,7       | 0,6      | Sand         | Brun                       | Översta 0,4 m med inslag av humus. Steril vid 0,4 m djup                                                                                                       |
| 9         | 2,7       | 2         | 1,2      | Sand         | Brun                       | Huvudsakligen sand. Översta 0,4 m med inslag av humus. Vid 0,4 m djup steril.                                                                                  |
| 10        | 57        | 0,8       | 0,6      | Sand         | Brun                       | Översta 0,4 m med inslag av humus. Steril vid 0,4 m djup                                                                                                       |
| 11        | 9,8       | 1,1       | 0,6      | Sand         | Brun                       | 0,4 sand med humus därefter steril.                                                                                                                            |
| 12        | 120       | 0,5       | 0,6      | Sand         | Brun                       | Sand med inslag av humus som avtar mot botten. På sina ställen söndergrävd av dels fiber dels av el.                                                           |
| 13        | 76        | 0,5       | 0,6      | Sand         | Rödbrun                    | Schakt på västra sidan av bilväg, kant i kant med körväg i Ö-V riktning, i kant av gravhöj i norr. Inga lager i graven berördes. Översta 0,4 m innehöll humus. |
| 14        | 54        | 0,5       | 0,6      | Sand         | Grå till brui stolphål A8. | Varierad tjocklek på humöst lager, mellan 0,2-0,4 m tjockt. Ett                                                                                                |
| 15        | 62        | 0,5       | 0,6      | Sand         | Brun                       | Överst ca 0,2 m svartbrun humus, därefter ca 0,2 m brun sand innan steril.                                                                                     |

### Bilaga 3. Anläggningslista

| Anläggningsnummer | Anläggning | Längd (m) | Bredd (m) | Djup/höjd | Form i plan  | Beskrivning och tolkning                                                                                                                                                                                |
|-------------------|------------|-----------|-----------|-----------|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                 | Grav       | 0,48      | 0,4       | 0         | Oregelbunden | Lösa ben ej i läge 5 st. Ligger i mörkfärgning i den ljusa omgivande sanden. Stört sedan tidigare                                                                                                       |
| 2                 | Grav       | 0,44      | 0,27      | 0         | Oregelbunden | Fåtal ben i oordning. 0.7 m djupt. Sannolikt trasig grav dock ingen tydlig nedgrävning.                                                                                                                 |
| 3                 | Grav       | 0,52      | 0,39      | 0,3       | Oregelbunden | Störd av tidigare täkt. Benen fick ligga kvar då ledningen skulle ligga på 0.6                                                                                                                          |
| 5                 | Lager      | 7         | 0,98      | 0,05      | Oregelbunden | Grav, del av in situ<br>Sotigt k-lager med rödgods F13<br>På 0,2 m djup framträder ett 0,5 m djup nedgrävningen. Endast kanten. Fortsätter i väster. Större stenar mot botten upp emot 0,38 m stora     |
| 6                 | Nedgrävnir | 1,15      | <Null>    | 0,5       | oval         | På 0,6 m djup sotigt lager. Skuren i väster av äldre ledningsschakt. Förutom inmätt avgränsning förekom sporadisk mot schaktbotten. Ej undersökt. Endast insamlad mindre jordprov för kolprov.          |
| 7                 | Lager      | 0,8       | 0,1       | 0,6       | Oregelbunden | Återfanns på 0,30 m djup och var 0,3 m djup                                                                                                                                                             |
| 8                 | Stolphål   | 0,35      | 0,35      | 0,3       | Rund         | På 0,15 djup framträdde den östra delen av en nedgrävning. I botten av nedgrävningen i profilen syntes ett ben. Oklart om humant eller inte. Fick vara ostörd. I mitten en mindre kalksten 0,07 m stor. |
| 9                 | Nedgrävnir | 0,21      | 1,1       | 0,35      | <Null>       |                                                                                                                                                                                                         |





**Adress** Box 104,  
S-392 21 Kalmar

**Telefon** 0480-45 13 00

**E-post** [info@kalmarlansmuseum.se](mailto:info@kalmarlansmuseum.se)  
**Webb** [kalmarlansmuseum.se](http://kalmarlansmuseum.se)

